

+

MADDE 49 : TEMİNAT İŞLEMLERİ

MADDE METNİ :

"Teminat İşlemleri :

Madde 49 -

Gümrük kanunu ile diğer kanunlar gereğince gümrük vergisi teminata bağlanarak işlem gören her türlü madde ve kıymetlere ait Katma Değer Vergisi de aynı usule tabi tutulur."

() Bu maddenin ikinci fıkrası 4369 sayılı Kanunun 82/5-e maddesi ile 1.8.1998 den itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.*

(4503 sayılı Kanunun 2'nci maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük: 5.2.2000) İhraç edilecek ürünlerin imalinde kullanılacak maddelerin ithalinde ödenmesi gereken katma değer vergisini teminata bağlatmak suretiyle işlem yaptırmaya, teminata tabi işlemleri tespit etmeye, teminatın türü, şekli ve miktarı ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE İLE İLGİLİ GENEL TEBLİĞLER :

KDV Kanunu ile ilgili ve halen geçerli genel Tebliğ 01.05.2014 tarihi ile yürürlüğe giren KDV GENEL UYGULAMA TEBLİĞİ'dir. (Bu Tebliğ ile daha önceki 123 adet tebliğ iptal edilmiştir.)

Bu Tebliğde 49 uncu madde uygulamasıyla ilgili olarak kayde değer bir değişiklik getirilmemiştir. Madde ile ilgili olan ve bu tarihten öncesi için geçerli KDV Genel Tebliğleri için KDV 5 isimli e-kitabımıza bakınız.

MADDEYE İLİŞKİN YORUM VE AÇIKLAMALAR :

1. KDV nin GÜMRÜKTE TEMİNATA BAĞLANMASI :

26 nolu Tebliğde de belirtildiği üzere ;

KDV Kanununun 49 uncu maddesinde; Gümrük Kanunu ve diğer Kanunlar gereğince gümrük vergisi teminata bağlanarak işlem gören mallara ait KDV nin de aynı usule tabi tutulacağı hükme bağlanmaktadır. Bu şekilde ithal edilen malların katma değer vergisinden müstesna olması halinde, bu malların ithalinde KDV hesaplanmayacağından KDV için teminat verilmesi söz konusu olmaz. (Md.16/1-a)

2. KDV'nin GÜMRÜKTE TEMİNATA BAĞLANMASI MECBURİ DEĞİLDİR. İSTEYENLER KDV İÇİN TEMİNAT VERMEK YERİNE GÜMRÜK İDARESİNE KDV ÖDEMESİNDE BULUNABİLİRLER :

KDV nin teminata bağlanması, mükellefi finansman yükünden kurtaran bir imkandır. Bize göre, mükellef bu imkandan faydalanıp faydalanmamakta serbest olmalıdır. Başka bir anlatımla ithalatçı isterse KDV dışındaki gümrük vergilerini teminata bağlatıp KDV için teminat vermeyerek KDV tutarını nakden ödeyebilmeli ve sadece KDV yi ihtiva eden gümrük makbuzunu alarak buna dayalı indirim yapabilmelidir.

+

+

Öteden beri savunduğumuz bu görüş, mukteza talebine konu edilmiş ve İstanbul Defterdarlığından, 2.4.2002 tarih ve 1807 sayılı aşağıdaki mukteza alınmıştır.

"İlgide kayıtlı dilekçenizde, tam tasdikini yaptığınıznin gümrük müşavirliği işlemi yaptığı, bu firmanın ithalat hizmetlerini yürüttüğü bazı şirketlerin geçici kabul yoluyla getirdikleri mallar için gümrük vergilerinin teminata bağlatılması usulünü uyguladığı belirtilerek, gümrük vergisi teminata bağlanan ithalatlarda, ithalatçının talebi halinde KDV'nin teminata bağlanmayarak fiilen tahsil edilip, KDV tahsil makbuzu verilip verilemeyeceği hakkında tarafımızdan görüş sorulmaktadır.

Konu ile ilgili olarak Bakanlık Makamı'ndan alınan 19.02.2002 tarih ve 7958 sayılı yazıda;

"Bilindiği üzere, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 16/1-b maddesine göre geçici ithalat rejimi kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Aynı Kanunun 49/1. maddesi ile "Gümrük Kanunu ile diğer kanunlar gereğince gümrük vergisi teminata bağlanarak işlem gören her türlü madde ve kıymetlere ait katma değer vergisi de aynı usule tabi tutulur." hükmüne amir bulunmaktadır.

Söz konusu madde ile getirilen ve yükümlülerin ithale ilişkin katma değer vergisi ödeme yükümlülüğünü bir bakıma ortadan kaldıran teminat uygulaması, aslında mükelleflere tanınan bir hak niteliğindedir.

Bu nedenle, geçici ithalat rejimi çerçevesinde ithal edilen mallara ait katma değer vergisini teminat karşılığı erteletmek istemeyen yükümlülerin, hesaplanan vergi ödeyerek işlem yaptırmaları mümkün bulunmaktadır.

Konu ile ilgili Gümrük Müsteşarlığı'ndan alınan 26.11.2001 gün ve 29485 sayılı yazıda da Bakanlığımız görüşü çerçevesinde işlem yapılmasında herhangi bir sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir." denilmektedir."

3. YATIRIM TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDAKİ YATIRIM MALLARININ İTHALİNDE KDV İSTİSNASI (Md. 13/d) UYGULANABİLECEĞİ İÇİN BUNLARIN İTHALİNDE TEMİNAT VERME GEREĞİ KALMAMIŞTIR :

49 uncu maddenin, 3946 Sayılı Kanunla 1.8.1998 den itibaren yürürlükten kaldırılmış olan 2 inci fıkrası hükmü şöyle idi :

(1986 sayılı Kanun'un 14 üncü maddesiyle eklenen fıkra) Kalkınma planları ve yıllık programlarda belirtilenlerden, Maliye Bakanlığı ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenen sektörlerle ait olup Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından verilen teşvik belgelerinde gösterilen yatırım mallarının ithalinde ödenmesi gereken katma değer vergisi, bu verginin fiilen indirilmesinin mümkün olacağı tarihe kadar ertelenir. Bu ertelemeye 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun süre ve tecil faizi ile ilgili hükümleri uygulanmaz. Şu kadar ki yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde ertelenen vergi, tahakkuk ettiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tespit olunan ilgili yıllar için geçerli tecil faizleri %50 zamlı uygulanmak suretiyle tahsil edilir. Ertelene süresince zamanaşımı işlemmez.

Bu fıkranın kaldırılmasının nedeni, yatırım teşvik belgesi kapsamındaki malların yurt içinde (ve dolayısıyla ithalde) KDV ödenmeksizin temin edilebilmesini sağlayan yeni bir hükmün (13 üncü maddenin d bendi) yürürlüğe girmiş olması ve böylelikle söz konusu malların ithalinde teminat verme ve teminat çözme işlemlerine gerek kalmamış bulunmasıdır.

Bu değişiklik sonucunda bundan böyle teminat verilerek teşvikli yatırım malı ithali söz konusu olmayacak, yatırım malları 13 üncü maddede yaptığımız açıklamalar göre ya hiç KDV ödenmeksizin ve teminat verilmeksizin, ya da KDV ödenerek ithal edilebilecektir.

Yatırım mallarının kesin ithalinde KDV için bundan böyle teminat verilmeyecek olmakla birlikte DAHA ÖNCE 46 INCI VEYA 49 UNCU MADDE UYARINCA VERİLMİŞ OLAN TEMİNATLARIN ÇÖZÜMÜNDE ÖTEDEN BERİ UYGULANAN USUL VE ESASLAR GEÇERLİ OLACAKTIR. (69 nolu KDV Genel Tebliği)

Bu nedenle henüz çözülmemiş olan söz konusu teminatların nasıl çözüleceği konusundaki açıklamalara aşağıdaki bölümde yer verilmiştir.

+

+

4. MALİYE BAKANLIĞI'NA VERİLEN DÜZENLEME YETKİSİ :

49'uncu maddeye 4503 sayılı Kanunla eklenen fıkra ile Maliye Bakanlığı, ihraç edilecek malların imalinde kullanılacak maddelerin ithalindeki teminatlama işlemlerini düzenlemeye yetkili kılınmıştır. Bu yetkinin verilmesindeki amaç ihraca gidecek mallara ait üretim girdilerinin temininde vergi emniyeti ve kolaylık sağlanmasıdır.

Maliye Bakanlığı bu yetkisini henüz kullanmış değildir.

Bakanlığın söz konusu yetkiyi kullanma konusundaki isteksizliği, aşağıda metnini verdiğimiz önerimize aldığımız olumsuz cevaptan anlaşılmaktadır.

MALİYE BAKANLIĞI'NA YAPTIĞIMIZ ÖNERİ :

"İstanbul, 18.03.2003
Ref. G.184

T.C. Maliye Bakanlığı'na
ANKARA

Konu : KDV Kanunu'nun 49 uncu maddesi ile ilgili öneri.

Bilindiği üzere, KDV Kanunu'nun 49 uncu maddesine 4503 sayılı Kanunla aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

"İhraç edilecek ürünlerin imalinde kullanılacak maddelerin ithalinde ödenmesi gereken katma değer vergisini teminata bağlatmak suretiyle işlem yaptırmaya, teminata tabi işlemleri tespit etmeye, teminatın türü, şekli ve miktarı ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

İhraç edilecek ürünlerin imalinde kullanılacak maddelerin ithalinde ödenmesi gereken KDV için teminat vermek, kredi limitlerini zorlayan, ihracat maliyetini artıran ve bu yönleriyle ihracatımız üzerinde olumsuz etkileri bulunan bir formalitedir.

"Gümrükçe Onaylanmış Kişilerin", "Dahilde İşleme Belgesi Kapsamında" işleyip ihraç etmek için yapacakları ithalatlar açısından bu formalitenin aranmaması, hem vergi emniyetini tehlikeye atmayacak, hem de ihracat üzerindeki bu ağır yükün kaldırılması suretiyle, ihracatımızın önünü açacak, hayırlı bir düzenleme olacaktır.

Bilindiği üzere, "Gümrükçe Onaylanmış Kişi" kavramı 11.07.2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 15 no.lu Gümrük İşlemleri Genel Tebliği ile düzen altına alınmıştır. Keza, Dahilde İşleme Rejimi, 99/13819 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararı ve buna ilişkin İhracat Tebliği uyarınca tatbik edilmekte olan bir rejimdir.

ÖNERİMİZ, KDV Kanunu'nun 49 uncu maddesindeki Maliye Bakanlığı yetkisinin kullanılması suretiyle ;

İHRAÇ EDİLECEK ÜRÜNLERİN İMALİNDE KULLANILACAK MADDELERİN, ONAYLANMIŞ İHRACATÇILAR TARAFINDAN VE DAHİLDE İŞLEME REJİMİ KAPSAMINDAKİ İTHALİNDE ÖDENMESİ GEREKEN KATMA DEĞER VERGİSİ İÇİN TEMİNAT ARANMAMASI yönünde bir düzenleme yapılmasıdır.

Saygılarımızla,

DENET Yönetim Danışmanlığı
Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Mehmet MAÇ

+

+

YUKARIDAKİ ÖNERİMİZE ALDIĞIMIZ CEVAP: (27.5.2003 – 22235)

"İlgide kayıtlı dilekçeniz incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 3068 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 49 uncu maddesinde, Gümrük Kanunu ile diğer kanunlar gereğince gümrük vergisi teminata bağlanarak işlem gören her türlü madde ve kıymetlere ait Katma Değer Vergisi de aynı usule tabi olacağı, ihraç edilecek ürünlerin imalinde kullanılacak maddelerin ithalinde ödenmesi gereken katma değer vergisini teminata bağlatmak suretiyle işlem yaptırmaya, teminata tabi işlemleri tespit etmeye, teminatın türü, şekli ve miktarı ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Gümrükçe onaylanmış kişi kavramı ve dahilde işleme rejimi, gümrük mevzuatı kapsamında bulunmaktadır.

Bu nedenle, ihraç edilecek ürünlerin imalinde kullanılacak maddelerin onaylanmış ihracatçılar tarafından ve dahilde işleme rejimi kapsamındaki ithalde ödenmesi gereken katma değer vergisi teminatı ile ilgili olarak Gümrük mevzuatı çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

Öte yandan, konu ile ilgili olarak Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığının talepte bulunması halinde değerlendirmeye alınacağı tabiidir."

Maliye Bakanlığının tutumu böyle olmakla beraber, 2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararının 6 ncı maddesinde, belli şartları sağlayan ithalatçıların bu karar kapsamındaki ithalatlarında doğacak verginin % 100'ün altında teminatla yetinilmesi hükme bağlanmış olup, söz konusu 6 ncı madde metni şöyledir :

"Madde 6- Şartlı muafiyet sistemi kapsamında yapılacak ithalattan doğan vergi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde teminata tabidir.

Ancak;

"a) (Değişik:18.04.2014 28976 R.G.) Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası veya A sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %1'inin,"

b) B sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %5'inin,

c) C sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

d) Onaylanmış kişi statü belgesi sahibi olmayan dış ticaret sermaye şirketleri ile sektörel dış ticaret şirketlerinin belge/izin müracaat tarihinden önceki takvim yılı içerisinde gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

e) İmalatçı-ihracatçıların, belge/izin müracaat tarihinden önceki dört yıl içerisinde düzenlenmiş, ihracat taahhüdü kapatılmış, dahilde işleme izin belgeleri ve bu Kararın yayımı tarihinden sonra düzenlenen dahilde işleme izinleri kapsamında sanayi ürünleri için toplam 1 (bir) Milyon ABD Dolarından, tarım ve işlenmiş tarım ürünleri için toplam 500 (beşyüz) Bin ABD Dolarından az olmamak kaydıyla gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

+

+

f) Son üç takvim yılı itibarıyla ihracatı her bir yıl için 5 (beş) Milyon ABD Dolarını geçen veya son beş takvim yılı itibarıyla ihracatı her bir yıl için 1 (bir) Milyon ABD Dolarını geçen ihracatçıların, belge/izin müracaat tarihinden önce dört yıl içerisinde düzenlenmiş, ihracat taahhüdü kapatılmış, dahilde işleme izin belgeleri ve bu Kararın yayımı tarihinden sonra düzenlenen dahilde işleme izinleri kapsamında sanayi ürünleri için toplam 1 (bir) Milyon ABD Dolarından, tarım ve işlenmiş tarım ürünleri için toplam 500 (beşyüz) Bin ABD Dolarından az olmamak kaydıyla gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun, teminat olarak yatırılması kaydıyla, gümrük idaresince ithalatın gerçekleştirilmesine izin verilir.

İndirimli teminat uygulamasının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

Bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi kapsamında işlem görmüş ürünün ihracatının belgelenmesini müteakip bu ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyaya ilişkin verginin %10'unun,

teminat olarak yatırılması kaydıyla, gümrük idaresince ithalatın gerçekleştirilmesine izin verilir.

İndirimli teminat uygulamasının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

Bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi kapsamında işlem görmüş ürünün ihracatının belgelenmesini müteakip bu ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyaya ilişkin verginin %10'unun teminat olarak yatırılması kaydıyla, ithalatın gerçekleştirilmesine gümrük idaresince izin verilir.

İndirimli teminat uygulamasından doğabilecek amme alacağı (yurt içi teslimleri yapan kamu kurum ve kuruluşlarının alacakları dahil) ilgili firmalardan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir. Ayrıca, bu firmaların kamudan olan alacakları da teminat hükmündedir.

Şartlı muafiyet sistemi kapsamında yapılan ithalatta uygulanan teminat oranı Müsteşarlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü), bu ithalattan doğan vergi tutarının 2 (iki) katına kadar artırılabilir.”

Bu kararın uygulanma şekli hakkındaki güncel Tebliğ (İHRACAT: 2011/7) 17 Mayıs 2011 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Bizim önerimiz ise yukarıda belirttiğimiz gibi “güvenilir firma” olarak tanımlanan ithalatçılardan hiç teminat alınmamasıdır.

Esasen “güvenilir firma” kavramına vergisel uygulamalar açısından da ihtiyaç vardır. Maliye İdaresi “kara liste” yapmakla yetinmeyip, “ak liste” de yapmalı ve bu listeye girebilen firmalara öncelikler, ayrıcalıklar, kolaylıklar hatta vergi indirimleri sağlamalıdır.

+